

Bài 21. LUÂN CANH, XEN CANH, TĂNG VỤ

1. Hiểu được thế nào là luân canh, xen canh, tăng vụ.
2. Hiểu được tác dụng của luân canh, xen canh, tăng vụ.

I. LUÂN CANH, XEN CANH, TĂNG VỤ

Luân canh, xen canh, tăng vụ là những phương thức canh tác *phổ biến* trong sản xuất trồng trọt.

Chúng ta hãy cùng nhau tìm hiểu các phương thức canh tác này và tác dụng của chúng.

1. Luân canh

Là cách tiến hành gieo trồng luân phiên các loại cây trồng khác nhau trên cùng một diện tích.

Ví dụ:

Năm thứ 1 Trồng ngô (bắp) hoặc đỗ (từ tháng 1 đến tháng 5)
Trồng lúa mùa chính vụ (từ tháng 7 đến tháng 12)

Năm thứ 2 Trồng khoai lang (từ tháng 12 đến tháng 5)
Trồng lúa hè thu (từ tháng 5 đến tháng 8)
Trồng lúa mùa muộn (từ tháng 8 đến tháng 12)

Người ta có thể tiến hành các loại hình luân canh sau :

- Luân canh giữa các cây trồng cạn với nhau. *Ví dụ* : ngô với đậu tương (đậu nành).
- Luân canh giữa cây trồng cạn với cây trồng nước. *Ví dụ* : ngô, đỗ với lúa mùa.

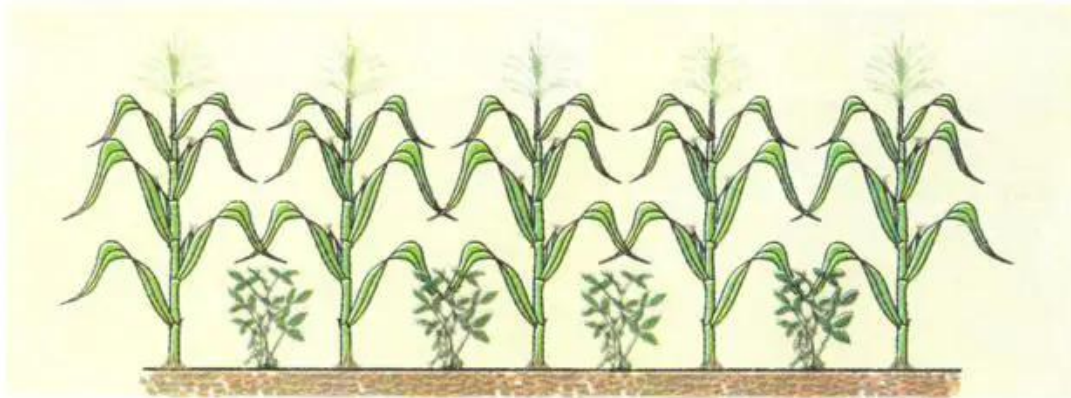
Để xây dựng các công thức luân canh hợp lí, cần chú ý đến các yếu tố : mức độ tiêu thụ chất dinh dưỡng nhiều hay ít và khả năng chống sâu, bệnh của mỗi loại cây trồng.

Hãy nêu ví dụ về loại hình luân canh cây trồng mà em biết.

2. Xen canh

Trên cùng một diện tích, trồng hai loại hoa màu cùng một lúc hoặc cách nhau một thời gian không lâu để tận dụng diện tích, chất dinh dưỡng, ánh sáng...

Ví dụ : trồng ngô xen đậu tương trong vụ đông xuân (h.33).

Hình 33. Xen canh (ngô với đậu tương)

Em hãy nêu ví dụ về xen canh các loại cây trồng mà em biết.

3. Tăng vụ

Là tăng số vụ gieo trồng trong năm trên một diện tích đất.

Ví dụ : Trước đây chỉ cấy một vụ lúa, nhưng do giải quyết được nước tưới, có giống ngắn ngày nên đã trồng được một vụ lúa, một vụ màu hoặc hai vụ lúa, một vụ màu. Như vậy là đã tăng số vụ gieo trồng từ một vụ lên hai, ba vụ trong năm. Ở địa phương em đã gieo trồng được mấy vụ trong năm trên một mảnh ruộng ?

II. TÁC DỤNG CỦA LUÂN CANH, XEN CANH VÀ TĂNG VỤ

Em hãy chọn các nhóm từ trong ngoặc (độ phì nhiêu, điều hòa dinh dưỡng, giảm sâu, bệnh, sản phẩm thu hoạch, ánh sáng, đất) để điền vào chỗ trống trong vở bài tập cho thích hợp (mỗi nhóm từ có thể điền vào nhiều chỗ của các câu).

- Luân canh làm cho đất tăng.....và
- Xen canh sử dụng hợp lívà
- Tăng vụ góp phần tăng thêm

Ghi nhớ

- Luân canh, xen canh là phương thức canh tác tận dụng được đất đai, ánh sáng, điều hòa dinh dưỡng giữa các loại cây trồng, cải tạo đất và làm giảm sâu, bệnh phá hại.
- Tăng vụ gieo trồng trong năm trên cùng một diện tích sẽ góp phần tăng thêm tổng sản phẩm thu hoạch.

Câu hỏi

1. Thế nào là luân canh, xen canh, tăng vụ ? Ở địa phương em đã áp dụng các phương thức canh tác này như thế nào ? Cho ví dụ minh họa.
2. Hãy nêu tác dụng của việc luân canh, xen canh, tăng vụ trong sản xuất trồng trọt.